تورواه أور • الباراشات מקץ • مامار 14

ביאור על פסוק כי אתה נרי הנה בארוממך...

شرح الآية: «لأنك أنت سراجي»

إهداء تكريمًا لـ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

والد الريبي، ريب ليفي يتسحاق

LikuteiTorah.com
الباراشا الحاسيدية
/likuteitorah.com/ar/torah-ohr/mikeitz/14

1 **ביאור על פסוק כי אתה נרי הנה בארוממך לשון נוכח יש ב׳ פירושים. הא׳ מלמעלמ״ט** [מלמעלה למטה] **הרוממות שלמעלה יומשך למטה יחיד חי העולמים מלך שהוא לבדו יחיד ומיוחד וחי העולמים נמשך להיות במל׳ ריבו רבבות עלמין.**

شرح للآية: «لأنك أنت سراجي». أما عبارة «أرفعك» (aromimcha ,**ארוממך**)، وهي بصيغة المخاطب، فلها تفسيران. الأول من الأعلى إلى الأسفل: أن تُجذَب الرفعة التي في الأعلى إلى الأسفل — «المنفرد، حياة العوالم، الملك»: أي إنه وحده منفرد ومتميّز (yachid umeyuchad ,**יחיד ומיוחד**)، وأنه، [بوصفه] «حياة العوالم»، يُستجلب إلى الأسفل ليكون في الملكوت (Malchus ,**מלכות**)، [على] ألوف مؤلفة من العوالم.

2 **ובכהאריז״ל** [ובכתבי האריז״ל] **כ׳** [כתב] **שע״י צמצום ומקום חלל כו׳ כי א״א להיות עולמות וברואים כלל מבחי׳ א״ס בעצמו וכל המשכות עליונות נמשכו במל׳ כנודע כי י״ג ת״ד** [תיקוני דיקנא] **נמשכו למטה במל׳ לפי שרגליה יורדות כו׳.**

وجاء في كتابات الأريزال (**האריז״ל**) أنّه [يكون] بواسطة الانكماش (tzimtzum ,**צמצום**) والحيّز الخالي، إلخ، إذ يستحيل أن توجد عوالم ومخلوقات أصلًا انطلاقًا من مستوى اللامتناهي (Ein Sof ,**אין סוף**) نفسه. وجميع الفيوضات العلوية أُنزِلت إلى الملكوت (Malchus ,**מלכות**)، كما هو معلوم أنّ التيكونيم الثلاثة عشر للحية (tikkunei dikna ,**י״ג ת״ד**) نزلت إلى أسفل، إلى الملكوت، لأن «قدميها تنحدران»، إلخ.

3 **ולכן נק׳ המל׳ בשם עטרה בספרי המקובלים כי המלכות היא בחי׳ כ״ע** [כתר עליון] **שנמשך במל׳. וגם ארוממך לרומם המל׳ מלך יחיד חי העולמים**

لذلك تُسمّي كتب القبّاليين الملكوت (Malchus ,**מלכות**) «الإكليل» (Atarah ,**עטרה**)، لأن الملكوت هو مستوى التاج (**כתר**, Keser) العلوي الذي يُنزَل إلى الملكوت. وكذلك، «أرفعك» [أي] أن أرفع الملكوت، «ملك، واحد (yachid ,**יחיד**)، حياة العوالم».

כנודע כי מל׳ דאצי׳ נעשה עתיק לבריא׳ [לבריאה] **בחי׳ יחיד כדי להיות חי העולמי׳** [העולמים] **וצריך לרומם המל׳ בבחי׳ יחיד עד מל׳ דא״ס ממטה למעלה.**

وكما هو معروف، فإن ملكوت عالم الانبثاق (Atzilus ,**אצילות**) تصير لبّ التاج الباطن (Atik ,**עתיק**) لعالم الخلق (**בריאה**, Beriah)، مستوى «الواحد»، لكي تكون «حياة العوالم». وينبغي رفع الملكوت في مستوى «الواحد»، حتى ملكوت اللامتناهي (Ein Sof ,**אין סוף**)، من الأسفل إلى الأعلى.

4 **וב׳ בחי׳ אלו הן שבת וחנוכה. כי שבת העלאה ממטה למעלה וחנוכה המשכה מלמעלה למטה.**

وهذان المستويان هما السبت (**שבת**، Shabbos) وحانوكا (**חנוכה**، Chanukah)، لأن **שבת** صعود من الأسفل إلى الأعلى، وحانوكا إنزال من الأعلى إلى الأسفل.

והעלאה זו היא ענין הבירורים מצמיח חציר לבהמה אלף טורין כו׳ שהם מבחי׳ אל שדי במילואו כו׳.

وهذا الصعود هو شأن التنقيات (**בירורים**، birurim): «يُنبت العشب للبهيمة»؛ و«ألف جبل»، وما إلى ذلك، وهي من مستوى أو جانب (**בחינה**، bechinah) اسم **אל שדי** (Kel Shaddai) مكتوبًا بتمامه، إلخ.

5 **והיינו שנכלל בבהמה להיות אין כי ענין הבירורים הוא להיות מיש אין כי בהמשכה נעשה מאין יש שם ב״ן** [שם ב״ן] **ס״ג** [שם ס״ג] **גס שהוא ישות והבירור הוא לאהפכא מיש לאין והיינו ע״י שם מ״ה** [שם מ״ה] **בחי׳ בטול.**

أي إنه يندمج في البهيمة، فيصير «عدماً» (**אין**، ayin). فالتنقية هي جعل العدم من الوجود (**יש**، yesh)؛ إذ في الامتداد إلى الأسفل يُنشأ **יש** من **אין**، أي من خلال الاسمين **ב״ן** (Ban) [و] **ס״ג** (Sag)، وهما غليظان ويعبّران عن الوجود المستقل بالذات (**ישות**، yeshus). والتنقية هي قلب **יש** إلى **אין**، وذلك بوساطة اسم **מ״ה** (Mah)، وهو مستوى إبطال الذات (**ביטול**، bittul).

6 **ולמטה הנה בחי׳ זו היא בנפש הבהמית כד אתכפייא כו׳ שעי״ז מגביה למעלה מאד**

وفيما دون ذلك، فهذا المستوى أو الجانب (**בחינה**، bechinah) قائم في النفس الحيوانية (**נפש הבהמית**، nefesh habahamis)، «حين تُخضع»، إلخ؛ ومن خلال ذلك ترتفع إلى علوٍّ شاهق جداً.

כי נה״ב [נפש הבהמית] **שרשה מעולם התהו כמו כל המאכלים הגשמיים שירדו בשבה״כ** [בשבירת הכלים] **מעולם התהו. ולכן אמרו חמרא וריחנא פקחין. ואמרו לא אכילנא בישר׳** [בישראל] **דתורא כו׳ שהם משרש עליון.**

فإن جذرها يعود إلى عالم الفوضى (**תהו**، Tohu)، شأنها شأن جميع الأطعمة المادية التي هبطت من عالم **תהו** عند تحطّم الأوعية. ولذلك قالوا: «الخمر والعطر يجعلان [المرءَ] حكيماً». وقالوا: «لم أكن قد أكلت لحم الثور»، إلخ؛ فهي ذات جذور سامية.

וכן נה״ב [נפש הבהמית] **שבאדם שרשה משם כי היא נלקחה משמרי האופנים והחיות שבמרכבה פני ארי׳** [אריה] **ממנו נמשך חיות כל החיות.**

وكذلك فإن **נפש הבהמית** لدى الإنسان لها جذرها هناك، إذ أُخذت من رواسب الأوفانيم (**אופנים**، Ofanim) والكائنات الحية (**חיות**، Chayos) في المركبة: فمن وجه الأسد تنبعث قوة الحياة (**חיות**، chayus) لجميع الوحوش البرية (chayos)؛

ומפני שור חיות הבהמות. ומפני נשר חיות העופות כו'. וכולם שרשם מעולם התהו שירדו בבריאה בשבה"כ [בשבירת הכלים].

ومن وجه الثور تنبعث قوة الحياة للحيوانات الداجنة، ومن وجه النسر تنبعث قوة الحياة للطيور، إلخ. وجميعها ذات جذور في عالم **תהו**، [الذي منه] هبطت إلى عالم الخلق (**בריאה**, Beriah) عند تحطّم الأوعية.

7 **והנה ענין עולם התהו הוא שלא היה התכללות מחמת רבוי אור ומיעוט כלים שהי'** [שהיה] **תגבורת האור**

والآن، فإن حقيقة عالم الفوضى (**תהו**, Tohu) أنه لم يكن فيه تداخل بين الصفات، بسبب وفرة النور وقلة الأوعية، حتى غلب النور؛

כמו בלע בן בעור ושם עירו דנהבה דין הבה דין גמור בלי התכללות לפי שהוא דין חזק.

كما في قوله: «بلع بن بعور (**בלע בן בעור**)، وكان اسم مدينته دينهافا (**דנהבה**)»: «أصدر الحكم!» (**דין הבה**, din havah)، أي حكم تام بلا تداخل، لأنه حكم شديد.

8 **וכן יובב חסד כו' ולכן א"א להיות התכללות כו'. משא"כ שם מ"ה** [שם מ"ה] **בחי' בטול עולם התיקון רבוי כלים ומיעוט האור ונעשה חלישות האור.**

وكذلك يوباب (**יובב**, Yovav)، الإحسان (**חסד**, Chesed)، إلخ؛ ولذلك لا يمكن أن يحصل تضمّن متبادل، إلخ. وليس الأمر كذلك في اسم **מ"ה** (Mah)، مستوى إبطال الذات (**ביטול**, bittul)، أي عالم الإصلاح (**תיקון**, Tikkun): أوعية كثيرة ونور قليل، فنتج عن ذلك ضعف النور.

ולכן הגם שיש בו דין מ"מ אינו חזק כ"כ [כל כך] **ויוכל להיות התכללות כו'.**

ولذلك، مع أن فيه حكمًا، فإنه ليس شديدًا إلى هذا الحد، ومن ثم يمكن أن يحصل التضمّن المتبادل، إلخ.

9 **ונה"ב** [ונפש הבהמית] **שרשה מתהו משא"כ נה"א** [נפש האלקית] **היא מבחי' תקון. ולכן היא המבררת כו'. ונה"ב** [ונפש הבהמית] **כד אתכפיא היא הגבה למעלה כו'.**

جذر النفس الحيوانية (**נפש הבהמית**, nefesh habahamis) في عالم الفوضى (**תהו**, Tohu)، بخلاف النفس الإلهية (**נפש האלקית**, nefesh elokis)، فهي من مستوى الإصلاح (**תקון**, Tikkun)؛ ولذلك فهي التي تقوم بالتنقية، إلخ. وحين تُخضَع النفس الحيوانية، ترتفع إلى علوّ بالغ، إلخ.

וזהו צעק לבם דקאי על נה״ב [נפש הבהמית] **שהיא בחי׳ לב וצעקה היא העלאה ממטלמ״ע** [ממטה למעלה] **במאד.**

هذا [هو معنى] «صرخ قلبهم»، وهو يشير إلى النفس الحيوانية، وهي مرتبة القلب؛ والصراخ صعود من الأسفل إلى الأعلى بأقصى شدّة (**מאד**, meod).

10 **וזו היא העלאה לבחי׳ המל׳ ארוממך למעלה מעלה עד הכתר כי הכל נעשה ממותרי מוחין בחי׳ שערות כו׳ כי לגבי א״ס ב״ה בעצמות אין לו שייכות וערך ויחוס עם בריאת העולמות.**

وهذا هو ارتقاء مستوى الملكوت (**מלכות**, Malchus؛ السيادة): «سأرفعك» أعلى فأعلى، حتى التاج (**כתר**, Keser). إذ إن كل شيء صُنع من فائض القوى العقلية (**מוחין**, mochin)، وهي مرتبة الشعيرات، وما إلى ذلك؛ لأن اللامتناهي (**אין סוף**, Ein Sof)، المبارك، في [ذاته]، لا صلة له ولا تناسب ولا علاقة بخلق العوالم،

אלא ע״י שערות מותרי מוחין הארה בעלמא שאינו נוגע לעצמותו כמו אם יחתוך השער לא יכאב כו׳ רק שמקבל יניקה דרך שערה מצומצמת מאד ממותרי מוחין כו׳.

بل إن ذلك لا يكون إلا بواسطة الشعيرات، أي فائض **מוחין**، وهو مجرد إشراقة لا تمسّ جوهره—فكما أن قطع الشعر لا يسبّب ألمًا، وما إلى ذلك—فإن [الخلق] لا يتلقى إلا مددًا عبر شعرة، ضيقة للغاية، من فائض **מוחין**، وما إلى ذلك.

11 **וכאשר ישים האדם אל לבו שאין זה רק הארה בעלמא להיות ממכ״ע** [ממלא כל עלמין] **וסוכ״ע אי לזאת תגדל הצעקה בלב כו׳. וזהו בחי׳ רצוא בחי׳ הפתילה.**

وحين يستحضر الإنسان في قلبه أن هذا ليس إلا ومضة، [تكون بمثابة] النور الذي يملأ العوالم كلها (**ממלא כל עלמין**, memalei kol almin) والنور المحيط بجميع العوالم (**סובב כל עלמין**, sovev kol almin)، عندئذٍ يشتدّ الصراخ في القلب، إلخ. وهذا هو مستوى أو جانب (**בחינה**, bechinah) الاندفاع إلى الأمام (**רצוא**, ratzo)، مستوى الفتيلة.

אך אם רץ לבך שוב לאחד המשכה מלמעלמ״ט [מלמעלה למטה] **בחי׳ חנוכה כי הפתילה היא כבה מהר וגם אינה מאירה כ״כ** [כל כך] **והיינו ע״י השמן.**

لكن «إذا اندفع قلبك، فَعُدْ إلى الواحد»: أي إنزال النور من الأعلى إلى الأسفل، وهي مرتبة حانوكا (**חנוכה**, Chanukah). فالفتيلة تنطفئ سريعًا، كما أن ضوءها ليس قويًا؛ وهذا إنما يُعالَج بالزيت.

12 ועניין השמן הנה בכל הדברים יש שמן כו' כי יש חכמה דאצי' וחכמה דבריאה כו'

وأما شأن الزيت، ففي جميع الأشياء زيت، وما إلى ذلك؛ إذ توجد الحكمة (Chochmah ,**חכמה**) في عالم الانبثاق (**אצילות**, Atzilus)، وتوجد أيضًا **חכמה** في عالم الخلق (**בריאה**, Beriah)، وما إلى ذلك.

עד שנעשה חכמה דעשיה היא התורה שלפנינו המלובשת בגשמיות ויש תורה דבריאה שע"ז אמרו קיים אאע"ה [אברהם אבינו עליו השלום] **את התורה עד שלא ניתנה דהיינו קודם התלבשותה בעוה"ז הגשמי.**

حتى تصير **חכמה** في عالم الفعل (**עשיה**, Asiyah)، وهي التوراة (**תורה**) التي بين أيدينا، المتلبسة بالمادية. وهناك توراة في عالم **בריאה**، وقد قالوا في شأنها: «أبونا إبراهيم (**אברהם**)، **ע"ה**، عمل بالتوراة قبل أن تُعطى»، أي قبل أن تتلبس بهذا العالم المادي.

13 ולכן קיים מצות תפלין הגם שלא נכתב עדיין קדש לי כל בכור שלא היה יצ"מ [יציאת מצרים] **כלל.**

لذلك أدّى الوصية (**מצות**, mitzvah) الخاصة بالتفلين (**תפלין**, tefillin)، مع أن عبارة «قدّس لي كل بكر» لم تكن قد كُتبت بعد، إذ لم يكن الخروج من مصر قد وقع قط.

וכן מילה קיים ג"כ קודם שמל א"ע [את עצמו] **בגשמיות כי ענין מילה היא הסרת הערלה שלא יהיה יניקת החיצונים וקיים אאע"ה** [אברהם אבינו עליו השלום] **מצוה זו למעלה שהסיר יניקת החיצוני'** [החיצונים] **אך שלא היתה מצוה זו מלובשת בגשמיות מעשה המילה ממש וזהו עד שלא ניתנה**

وكذلك الختان: أدّاه أيضًا قبل أن يختن نفسه جسديًا. فمعنى الختان هو إزالة القلفة، لكيلا يكون للقوى الخارجية مورد تتغذّى منه؛ وقد أدّى أبونا إبراهيم **ע"ה** هذه الوصية في العوالم العليا، إذ قطع مورد تغذّي القوى الخارجية؛ غير أن هذه الوصية لم تكن متلبّسة بالمادية، أي بفعل الختان نفسه. وهذا هو [معنى] «قبل أن تُعطى».

ועיקר המשכת השמן הוא להיות המשכת ח"ע [חכמה עילאה] **כי יש ח"ע** [חכמה עילאה] **וח"ת** [וחכמה תתאה]**. חכמה תתאה שנלקחה מן המדות.**

والمقصود الأساس من جذب الزيت إلى الأسفل هو أن تُجذَب الحكمة العليا (Chochmah ,**חכמה**) إلى الأسفل؛ إذ توجد مرتبة عليا ومرتبة دنيا من **חכמה**. أما **חכמה** السفلى فهي المأخوذة من الصفات الوجدانية (**מדות**, middos).

14 **וחו"ע** [וחכמה עילאה] **למעלה מן המדות דו"ר** [דחילו ורחימו] **רו"ד** [רחימו ודחילו] **יראה תתאה מיחודא תתאה במל' משא"כ יראה עילאה בחכמה עלאה**

والحكمة العليا (**חכמה**, Chochmah) فوق الصفات الوجدانية (**מדות**, middos). الخشية والمحبة (**דחילו ורחימו**, dechilu u'rechimu)، والمحبة والخشية (**רחימו ודחילו**, rechimu u'dechilu): فالخشية الدنيا تنبع من الوحدة السفلى (**יחודא תתאה**, yichuda tata'ah)، في الملكوت (**מלכות**, Malchus)، أمّا الخشية العليا فهي في الحكمة العليا.

ושרשה מו"ס [מוחא סתימאה] **שהיא מגבורה דעתיק שמשם נמשך השערות בבחי' י"ג ת"ד** [תיקוני דיקנא]**. אבל מקורם ושרשם הוא במו"ס** [במוחא סתימאה] **ולא אבא דאצי'.**

وجذرها المخّ الخفي (**מוחא סתימאה**, Mocha Stima'ah)، وهو من الشدة (**גבורה**, Gevurah) في العتيق (**עתיק**, Atik)، ومنه تُستمدّ الشعيرات على هيئة تيكونيم اللحية الثلاثة عشر (**תיקוני דיקנא**, tikkunei dikna). غير أنّ مصدرها وجذرها هما المخّ الخفي، لا الأب (**אבא**, Abba)، أي الحكمة في عالم الانبثاق (**אצילות**, Atzilus).

15 **והיינו בחי' חכמה שבכתר ע"פ קבלת מהרמ"ק** [מהרבי משה קורדובירו] **וע"פ קבלת האריז"ל** [האר"י זכרונו לברכה] **היא הגבה למעלה במל' דא"ס**

وهذا هو مستوى الحكمة (**חכמה**, Chochmah) الكائنة في التاج (**כתר**, Keser)، وفقًا لقبّالة الحاخام موشيه كوردوفيرو (**משה קורדובירו**)؛ أما وفقًا لقبّالة الأريزال (**האריז"ל**)، فهي أعلى من ذلك، في ملكوت (**מלכות**, Malchus) اللامتناهي (**אין סוף**, Ein Sof).

ומקור זה נמשך בתורה שלפנינו בגשמיות נתב"ס [נתנה בסיני] **דייקא אשר אנכי מצוך הוא בהיום לעשותם דייקא משא"כ למעלה היא דרך השתלשלות מעילה לעלול בכמה רבבות מדרגות.**

ويُجذَب هذا المصدر إلى التوراة (**תורה**) التي بين أيدينا في العالم المادي، وقد أُعطيت عند سيناء، على وجه التحديد: فعبارة «التي أوصيك بها» ترد في «اليوم، لتعملوا بها»، على وجه التحديد. أما في الأعلى، فيكون ذلك بطريق سلسلة العوالم الهابطة (**השתלשלות**, hishtalshelus)، من العلة إلى المعلول، عبر مراتب كثيرة تبلغ عشرات الآلاف.

וא"כ רחוקה היא מאד בחי' מל' מבחי' מו"ס [מוחא סתימאה] **חכמה שבכתר. אבל בעשיה גשמיות נמשך שלא כדרך ההשתלשלות:**

وإذا كان الأمر كذلك، فإن مستوى الملكوت بعيد جدًا عن مستوى المخّ المستور (**מוחא סתימאה**, Mocha Stima'ah)، أي الحكمة الكائنة داخل التاج. لكن يُجذَب هذا المصدر إلى عالم الفعل (**עשיה**, Asiyah) المادي، لا على طريقة سلسلة العوالم الهابطة:

16 **וזהו ענין נס דחנוכה שטמאו היונים כל השמנים כי הם מבחי׳ חכמה דקליפה. כי בבל נק׳ רישא דדהבא ופרס ומדי ב׳ זרועות כו׳ ולא נשאר אלא פך א׳ בחותמו של כה״ג** [כהן גדול]**.**

وهذا هو شأن معجزة حانوكا: دنّس اليونانيون جميع الزيوت، لأنهم من مستوى الحكمة (**חכמה**, Chochmah) التابعة للقشرة (**קליפה**, kelipah). فبابل تُسمّى «رأس الذهب»، وفارس ومادي الذراعان، إلخ. ولم يبقَ إلا قارورة واحدة [من الزيت] مختومة بختم الكاهن الأكبر.

חותם הוא יסוד וכה״ג [וכהן גדול] **הוא כהנא רבא רב חסד שהוא בי״ג ת״ד** [תיקוני דיקנא] **דיקנא דכהנא רבא.**

الختم هو الأساس (**יסוד**, Yesod)، والكاهن الأكبر هو «الكاهن العظيم» (**כהנא רבא**, Kahana Rabba)، «غزير الإحسان» (**רב חסד**, rav Chesed)، وهذا كامن في التصحيحات الثلاثة عشر للحية (**תיקוני דיקנא**, tikkunei dikna)، أي لحية الكاهن العظيم.

וכהנא רבא המקור הוא מו״ס [מוחא סתימאה] **הנ״ל.**

ومصدر الكاهن العظيم هو المخ الخفي (**מוחא סתימאה**, Mocha Stima'ah)، المذكور آنفًا.

וזהו ענין הוי׳ הוי׳ אל רחום וחנון כו׳ שלהיות אל רחום וחנון כו׳ שהן הי״ג ת״ד [תיקוני דיקנא] **שראשיתם היא מבחי׳ אל צ״ל המשכה מבחי׳ הוי׳ הוי׳ ב׳ פיאות כו׳. שהוא המקור הנמשך ממ״ס** [ממוחא סתימאה] **כו׳.**

وهذا هو معنى «*ה׳, ה׳*, Kel (**אל**, Kel)، رحيم ورؤوف»، إلخ: لكي يكون هناك «Kel، رحيم ورؤوف»، إلخ، وهي التصحيحات الثلاثة عشر للحية، التي يبدأ أولها من مستوى «إل»، لا بد من إنزال فيض من مستوى «*ה׳, ה׳*»، أي من خصلتي الشعر الجانبيتين (**פיאות**, pe'os)، إلخ؛ فهذا هو المصدر الذي ينساب من المخ الخفي، إلخ.

17 **והנה בתורה כתיב הוי׳ הוי׳ ופסיק טעמא בגווייהו.**

أما في التوراة (**תורה**)، فقد ورد اسم *ה׳* (**הוי'** / **שם הוי'**, Havayah) مرتين: «*ה׳, ה׳*»، وتفصل بينهما علامات التلاوة.

ובנביאים כתיב כי אתה נרי הוי׳ והוי׳ יגיה חשכי. הוי׳ והוי׳ בתוס׳ [בתוספת] **וי״ו המחבר ואינו פסיק כו׳.**

وفي الأنبياء ورد: «فإنك سراجي، *ה׳*، و *ה׳* ينير ظلمتي»: «*ה׳* و *ה׳*»، مع زيادة واو العطف (**וי״ו**, vav) التي تصل بينهما، من دون فاصل، إلخ.

הענין הוא כי הנה כתיב חנון ורחום ה׳. וכתיב ה׳ רחום וחנון. שיש ב׳ הויות א׳ בז״א להיות עולמות הברואים כו׳. והא׳ בא״א להיות חנון ורחום.

والبيان هو أن المكتوب: «حنون ورحيم هو **ה׳**»، والمكتوب أيضاً: «**ה׳** رحيم وحنون». فهناك [مستويان من] اسم **ה׳**: أحدهما في الوجه المصغّر (الصفات الوجدانية؛ **ז״א / זעיר אנפין**)، لكي تنشأ عوالم المخلوقات، إلخ؛ والآخر في الوجه الطويل (**א״א**, Arich Anpin)، لكي يكون حنوناً ورحيماً.

18 **והנה ה׳ רחום וחנון הוא בא״א המשכת הוי׳ דא״א ב׳ פאות כו׳. להמשיך י״ג ת״ד** [תיקוני דיקנא] **בז״א**

والآن، فإن «اسم **ה׳**، رحيم وحنون» هو في الوجه الطويل (**אריך אנפין**, Arich Anpin): أي إنزال اسم **ה׳** الخاصّ بـ **אריך אנפין**، وخصلتي الشعر عند الصدغين (**פאות**, pe'os)، إلخ، لإنزال التكوينات الثلاثة عشر للحية (**תיקוני דיקנא**, tikkunei dikna) إلى الوجه المصغّر (**ז״א / זעיר אנפין**, Z'eir Anpin) (الصفات الوجدانية)؛

אבל חנון ורחום ה׳ היינו המשכת חנון ורחום י״ג ת״ד [תיקוני דיקנא] **בז״א להיות הז״א בשם הוי׳ כו׳.**

لكن «حنون ورحيم هو اسم **ה׳**» تعني إنزال «حنون ورحيم»، أي التكوينات الثلاثة عشر للحية، إلى **ז״א / זעיר אנפין**، لكي يكون **ז״א / זעיר אנפין** باسم **ה׳**، إلخ.

19 **וזהו כי אתה נרי ה׳ היינו הוי׳ דז״א שהוא בבחי׳ השתלשלו׳** [השתלשלות] **מי״ג ת״ד** [תיקוני דיקנא] **והוא נגד דורות הראשונים שהיתה נשמתם בעצם במעלה עליונה.**

وهذا هو [معنى] «لأنك سراجي، اسم **ה׳** (**הוי׳ / שם הוי׳**, Havayah)»؛ أي اسم **ה׳** للوجه المصغّر (**ז״א / זעיר אנפין**, Z'eir Anpin)، وهو على نحو سلسلة العوالم الهابطة (**השתלשלות**, hishtalshelus) المنبثقة من التصحيحات الثلاثة عشر في اللحية (**תיקוני דיקנא**, tikkunei dikna). وهذا يقابل الأجيال الأولى، التي كانت نفوسها في جوهرها على مستوى رفيع.

משא״כ והוי׳ יגיה חשכי. חשכי עקבות משיחא נמשך משם הוי׳ דא״א שלא כדרך ההשתלשלות וצ״ל וי״ו החבור להמשיך ממקום עליון כזה.

أما قوله: «ويُنير **ה׳** ظلمتي»، فليس من هذا القبيل؛ إذ إن «ظلمتي» هي [زمن] أعقاب **משיח** (Moshiach)، و[النور] يُستمدّ من اسم **ה׳** للوجه الطويل (**א״א**, Arich Anpin)، لا على نحو سلسلة العوالم الهابطة؛ ولا بدّ من واو العطف (**וי״ו החיבור**, vav) لكي يُنزَل النور من موضع سامٍ كهذا.

20 **והיינו ע״י צדקה וכמאמר רז״ל** [רבותינו זכרונם לברכה] **אין ישראל נגאלין אלא בצדקה.**

وهذا يكون من خلال الصدقة (**צדקה**, tzedakah)، كما قال حكماؤنا، **ז״ל**: «لا ينال إسرائيل الخلاص إلا بالصدقة».

כי על צדקה נאמר זורע צדקות שהיא בבחי' זריעה כמו הגרעין הנזרע בארץ שמצמיח הרבה מחמת כח הצומח אשר בארץ שהיא בהעלם ויש בו בחי' א"ס להצמיח עד אין קץ.

فقد قيل عن الصدقة: «الذي يزرع الصدقات»، لأنها على هيئة الزرع، مثل البذرة التي تُزرع في الأرض، فتنبت منها أشياء كثيرة بقوة الإنبات الكامنة في الأرض، وهي مستترة، وفيها جانب من اللامتناهي (**אין סוף**, Ein Sof)، يجعل [الأشياء] تنمو بلا نهاية.

כך הצדקה היא בבחי' זריעה שיש בה בחי' כח א"ס בהעלם שהוא מבחי' א"א סתימא דכל סתימין.

وكذلك الصدقة على هيئة الزرع، وفيها جانب من قوة اللامتناهي، مستترًا، وهو من مستوى **אריך אנפין** (Arich Anpin)، «الأكثر استتارًا بين كل المستترين».

21 **ועי"ז מתרבה גלוי אור א"ס עצמו שהי'** [שהיה] **בהעלם במ"ס** [במוחא סתימאה] **קודם שירד לימשך בי"ג ת"ד** [תיקוני דיקנא] **וזה הי'** [היה] **ג"כ בחנוכה שטמאו כל השמנים למטה**

ومن خلال ذلك يزداد انكشاف النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof) نفسه، الذي كان مستورًا في الدماغ المستور (**מוחא סתימאה**, Mocha Stima'ah) قبل أن يهبط ليُجذَب إلى التكوينات الثلاثة عشر للحية (**תיקוני דיקנא**, tikkunei dikna). وكان هذا أيضًا [كذلك] في حانوكا (**חנוכה**, Chanukah): فقد دنّسوا جميع الزيوت في الأسفل،

ולא היה אפשר להמשיך כ"א ע"י הפך של שמן שבחותמו של כה"ג [כהן גדול] **כהנא רבא הנ"ל.**

ولم يكن من الممكن إنزال النور إلى الأسفل إلا بواسطة إناء الزيت الذي يحمل ختم الكاهن الأكبر، «الكاهن العظيم» المذكور آنفًا.

וענין השמן הוא ההעלם שהרי השמן נבלע בפתילה. ומשם מאיר ביתר שאת כאשר השמן נמשך אחר הפתילה.

ومعنى الزيت هو الاستتار، إذ يمتصّ الفتيل الزيت. ومن هناك يشعّ بوهج أشدّ حين يُسحب الزيت متبعًا الفتيل.

22 **והנה ע"י בחי' השמן והפתילה נעשה ב' גווני אור נהורא תכלא ע"י הפתילה שהוא רק שיהא האור נאחז אבל אינו מאיר כ"כ** [כל כך] **אלא ע"י השמן שהוא המאיר אור צח ובהיר. נהורא חיורא**

والآن، من خلال جانب الزيت والفتيلة، ينشأ لونان من النور: الضوء الأزرق (**נהורא תכלא**، nehora techela)، المنبعث من الفتيلة، التي لا تفعل سوى إتاحة تعلّق اللهب بها، لكنها لا تضيء كثيرًا؛ بل [يضيء] بفضل الزيت، فهو الذي يشعّ نورًا صافيًا ساطعًا: الضوء الأبيض (**נהורא חיורא**، nehora chivra).

דהיינו שיהא בגלוי לנוכח כאילו רואה ולא בדמיונות במחשבה לבדה שנק׳ העלם ולא גלוי כדמותנו כו׳.

أي أن يكون ذلك ظاهرًا أمامه مباشرة، كما لو أنه يرى، لا في تخيّلات (dimyonos ,**דמיונות**) في الفكر وحده، وهذا يُسمّى خفاءً لا ظهورًا: «على مثالنا» (kidmuseinu ,**כדמותנו**)، إلخ.

23 **וענין ב׳ נהורין נהורא תכלא ונהורא חיורא הן ב״פ** [ב׳ פעמים] **רחימו שבאמצע ב״פ** [ב׳ פעמים] **דחילו כי יו״ד דחילו וה״א רחימו והוי״ו רחימו וה״ה׳ דחילו.**

والنوران، الأزرق والأبيض، هما [ذكران لـ] «الحب» (rechimu ,**רחימו**) في وسط [ذكرين لـ] «الخشية» (dechilu ,**דחילו**): فحرف اليود (yud ,**יו״ד**) خشية، والهاء (hei ,**ה״א**) الأولى حب، والفاف (vav ,**וי״ו**) حب، والهاء [الأخيرة] خشية.

והענין כי יש יראה עילאה בחכמה בחי׳ בטול ממש. משא״כ יראה תתאה בחי׳ פחד במלכות שלא למרוד במלך זעות מחיל כסא.

والتفسير أن هناك خشية عليا في الحكمة (Chochmah ,**חכמה**)، وهي مستوى من إبطال الذات الفعلي (bittul ,**ביטול**). وليس الأمر كذلك في الخشية السفلى، وهي مستوى الخوف في الملكوت (Malchus ,**מלכות**): ألّا يتمرد المرء على الملك، وأن يرتعد رهبةً من العرش.

24 **וכולם משמיעים ביראה ופחד כו׳. והיא פחד מבחי׳ חיצונית. אבל יראה עלאה היא בחי׳ בטול ממש מאחר שאין עוד מלבדו.**

و«كلّهم يصدحون بخشية وخوف»، إلخ. وهذا خوف ناشئ عن البعد الظاهري (chitzoniyus ,**חיצוניות**). أمّا الخشية العليا فهي مستوى إبطال الذات (bittul ,**ביטול**) فعلاً، إذ «ليس هناك شيء سواه».

והוא ענין תפלת י״ח כריעות והשתחוואות המשכת הבטול. ושני פעמים רחימו היינו ה׳ עלאה בינה היא אהבה בתענוגים

وهذا هو شأن صلاة الثماني عشرة (Shemoneh Esreh ,**תפלת י״ח**): فالركوع والسجود فيها إنزال **ביטול**. والمرتان [اللتان ترد فيهما كلمة] «الحب» هما: الهاء العليا، أي الفهم (Binah ,**בינה**)، وهو «حبّ في الملذّات»،

והיא אהבה הבאה מלמעלה ורחימו בוי״ו הוא ז״א אהבה שע״י ההתבוננות נפש המשכלת ממטה למעלה וזהו ואהבת ב״פ [ב׳ פעמים] **אור כו׳ וד״ל** [ודי למבין]:

وهو حبّ يأتي من الأعلى؛ وأمّا «الحب» في حرف الواو (**וי״ו**, vav)، فهو الوجه المصغّر (**ז״א / זעיר אנפין**, Z'eir Anpin)، أي الصفات الوجدانية، وهو حبّ [ينشأ] من خلال تأمّل النفس العاقلة، من الأسفل إلى الأعلى. وهذا [هو ما يفسّر أن] «وتحبّ» (**ואהבת**, V'ahavta) تساوي [من حيث القيمة العددية] ضعف كلمة «النور» (**אור**, or)، إلخ. وهذا كافٍ للفهم.

LikuteiTorah.com
الباراشا الحاسيدية

حول هذه الطبعة

This edition contains the Hebrew text و the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot’s notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com/ https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

الترجمة العربية والشروح: أُعدّت لموقع LikuteiTorah.com بمساعدة الذكاء الاصطناعي (openai/gpt-6-luna-pro:batch)، وقورنت بالنص العبري وبموقع سفاريا؛ ولم يراجعها محرر بشري بعد. يرجى التحقق من كل ما هو مهم بالرجوع إلى النص العبري.

طلب الريبي أن تُدرَس مَاماريم باراشا الأسبوع، «الباراشا الحسيدية»، خلال ذلك الأسبوع، موزعة على أيامه السبعة (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). لماذا ندرسها، وما بركات الريبي: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

مشروع مجاني غير تجاري؛ لا يُباع هنا شيء. والمشروع غير تابع لكيهوت أو سفاريا أو مكتبة لوبافيتش. © likuteitorah.com

من likuteitorah.com/ar/torah-ohr/mikeitz/14/

إهداء تكريمًا لـ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

والد الريبي، ريب ليفي يتسحاق